

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

Deres ref: 12/388 SL HWH/KR

Vår ref: 118417-1055

Oslo, 15. oktober 2015

FINANSDEPARTEMENTETS NOTAT 18. JUNI 2015 OM EIENDOMSSKATT PÅ VERK OG BRUK - TILLEGGSUTTAELSE FRA LVK

1 Innledning

Det vises til LVKs høringsuttalelse 31. august 2015 til departementets forslag om å endre reglene om eiendomsskatt på verk og bruk. Høringsfristen utløp 18. september 2015. Etter en gjennomgang av de innkomne høringsuttalelser har LVK funnet det nødvendig med enkelte tilleggsmerknader.

2 Vannkraftanlegg diskrimineres ikke – verdsettelsen skal fange opp verdien av naturressursen

LVK er tilfreds med at departementet har presisert i høringsnotatet at det ikke foreslås endringer i reglene om eiendomsskatt på vannkraftanlegg.

Energi Norge hevder at det vil innebære en diskriminering av vannkraftanlegg som det ikke er grunnlag for, og skriver blant annet følgende:

«Energi Norge mener at en endring av eiendomsskatt for verk og bruk bør være nøytral for de virksomheter som inngår i denne gruppen. Det innebærer at også for vannkraft bør alle anlegg bli fritatt fra eiendomsskatt, men unntatt bygninger og grunn, i tråd med prinsippene for annen næringseiendom.»

LVK er uenig i dette.

For det første: Energi Norges anførsler om at verdsettelsen av vannkraftanlegg ikke skal omfatte mer enn tomt og bygninger, går i realiteten på kraftanlegg som eiendomsskatteobjekt. I dom av 24. september 2015 tar Høyesterett stilling til dette spørsmålet om hva som må anses for å utgjøre et kraftanlegg etter skatteloven § 18-1. En enstemmig Høyesterett konkluderer i dommen med at definisjonen av kraftanlegg er begrenset til reguleringsanlegg og kraftstasjon, og at bygninger som ikke har en funksjon i selve kraftproduksjonen - ikke skal regnes som del av kraftanlegget. Slike bygninger skal verdsettes og beskattes særskilt.

Energi Norges høringsuttalelse om at det kun er bygning og grunn som bør beskattes, må forstås slik at organisasjonen mener at verken reguleringsanleggene eller kraftstasjon lenger skal beskattes. I realiteten

151015_b_fin_tilleggsuttalelse_verk_og_bruk_lvk

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Akersgaten 30 | Pb 1148 Sentrum, NO-0104 Oslo | Tel: (+47) 99 11 99 00 | Fax: (+47) 947 47 000
Org. nr: 975 625 117 | Bankgiro: 8601 20 60159 | www.lvk.no

innebærer det en avvikling av eiendomsskatt på kraftanlegg. En slik avvikling av kommunenes eiendomsskatt på kraftanleggene vil være i strid med den samfunnskontrakten som er inngått mellom kraftverkseier og vertskommune i forbindelse med utbyggingen. Videre vil en slik avvikling være i strid med det brede forliket Stortingsflertallet inngikk ved kraftskattereformen.

For det annet: Energi Norge synes å overse at eiendomsbeskatningen av vannkraftanlegg i dag følger særskilte regler, som er etablert dels etter initiativ fra bransjen selv. Verdsettelsen av vannkraftanlegg bygger ikke på anleggenes substansverdi, men kraftanleggenes *avkastningsverdi*. I en avkastningsverdiberegning oppstår det ikke spørsmål om hvilke anleggsdeler, maskiner og tilbehør som inngår i kraftanlegget¹.

For det tredje: En verdsettelse av kraftanlegg basert på verdien av bygning og tomt alene, vil ikke fange opp den reelle omsetningsverdien av kraftanleggene. Om dette vises til Rt. 1960 side 711 (Dale-dommen) hvor Høyesterett kom til at kraftanlegg skulle verdsettes etter en avkastningsverdiberegning, og ikke etter en substansverdivurdering som for andre verk og bruk. Høyesterett begrunner anvendelsen av avkastningsverdi på følgende måte:

«Jeg må her være enig med byretten og lagmannsretten at det er vanskelig å se at det kan være mulig å komme frem til verdien i handel og vandel uten å legge vesentlig vekt på hvilke resultater en lønnsomhetsberegning vil føre til.

For Høyesterett er det særlig fra Bruvik kommunes side sterkt fremholdt at en vurdering utelukkende på grunnlag av byggeomkostninger ikke gir plass for en viktig faktor, nemlig verdien av grunn og vannfall, og at denne overhodet ikke kan vurderes uten på grunnlag av en lønnsomhetsberegning. Dette synspunkt må jeg være enig i. Et vannfalls salgsverdi som kraftkilde kan ikke godt tenkes taksert uten en vurdering av lønnsomheten av en utnyttelse.»

Høyesterett har i senere dommer om taksering av kraftanlegg for eiendomsskatteformål vist til Dale-dommen, selv om den direkte gjaldt formuesskatt.

For det fjerde: Spørsmålet om verdsettelsesmetode for kraftanlegg var et sentralt tema under kraftskattereformen. Samtlige aktører, herunder bransjen selv, var av den oppfatning at formålet må være å finne frem til kraftanleggets reelle markedsverdi. Både Rødseth-utvalget og Finansdepartementet fant at en avkastningsverdi var best egnet. I Ot.prp. nr. 23 (1995-1996) uttaler departementet følgende:

«Eiendomsskattetaksten bør uttrykke verkets markedsverdi. Departementets forslag til takseringsregler er i tråd med prinsippet for gjeldende regler, hvor siktemålet er å komme fram til markedsverdien eller den objektiviserte verdien av eiendommen. Markedsverdien vil dels reflektere verdien av naturressursen og dels verdien av de investeringene som er foretatt i anleggene.[...] Departementet er enig med Rødseth-utvalget i at formuesverdien må beregnes ved hjelp av nåverdiberegning.» (understreket her)

---

¹ Hvilke anleggsdeler som hører med til vannkraftanlegget har i dag først og fremst betydning for hvor grensesnittet mellom nett og produksjon går. Om dette vises til Høyesteretts dom 24. september 2015.

Utformingen av bestemmelsen for formuesverdsettelsen, bygger på den samme begrunnelse som i Daledommen. Ved en substansverdivurdering tar man utgangspunkt i *den tekniske* gjenanskaffelsesverdien til et anlegg, og metoden er følgelig lite egnet til å fange opp verdien av selve naturressursen. For kraftanlegg er det nettopp selve naturressursen, vannfallet, som utgjør en stor del av anleggets verdi. Dette hensynet gjelder ikke tilsvarende for andre eiendomsskatteobjekter, og dermed faller grunnlaget for Energi Norges «diskrimineringspåstand» bort.

Energi Norges forslag om en overgang til substansverdivurdering av kun bygninger og tomt vil føre til at ytterligere 2 milliarder kroner vil bli fratatt kommunesektoren i årlige skatteinntekter.

3 Verdsettelse av nettanlegg

3.1 Substansverdi er best egnet til å reflektere anleggenes objektive omsetningsverdi

Kraftlinjer er ikke omtalt i departementets høringsnotat, og uttalelser fra sentrale politikere utgått fra regjeringspartiene kan tyde på at man fra Regjeringens side ikke har ment å foreslå endringer når det gjelder verdsettelse av overføringsanlegg for elektrisk kraft. Selv om det ikke har vært tilsiktet, er det - på bakgrunn av uttalelsene om telenettet - på det rene at også kraftlinjer vil bli omfattet av departementets forslag.

Kraftlinjer har blitt taksert og beskattet like lenge som kraftanlegg, og ble tidligere verdsatt som et hele (kraftlinjer og kraftanlegg utgjorde tilsammen elektrisitetsverk, jf. Rundskriv 400 fra 1965)². Mens kraftanleggene har vært verdsatt etter en avkastningsverdivurdering, har verdsettelsen av kraftlinjer i alle år vært basert på *en substansverdivurdering*, dvs. til anleggenes tekniske gjenanskaffelsesverdi.

Statnett anfører i sin høringsuttalelse at «substansverdimetoden til dels er uklar og derfor gir opphav til ulik praksis og tvister.»

LVK er ikke enig. Statnetts uttalelse savner både faktisk og rettslig grunnlag.

Som det fremgår av Finansdepartementets høringsnotat av 6. november 2002, har det i motsetning til hva Statnett nå hevder vært et *svært lavt konfliktnivå* når det gjelder eiendomsskatt på kraftlinjer. Det vises til høringsnotatet 2002 punkt 12.2.1 siste avsnitt hvor det heter:

«Departementet viser til gjennomgangen under punkt 11 hvor det fremgår at det er departementets syn at den takseringspraksis som legges til grunn i dag er hensiktsmessig, både i forhold til fastsettelse av omsetningsverdien og i forhold til et enkelt og forutsigbart regelverk. På bakgrunn av at takseringspraksis etter gjeldende regler i byskatteloven § 5 synes ensartet og det svært lave antall tvister omkring denne takseringspraksis, ser ikke departementet behov for ikrafttredelse av eieendomsskattelova § 8 for anlegg for overføring og distribusjon av kraft».
(understreket her)

Etter hva LVK kjenner til har Høyesterett kun behandlet to saker om kraftlinjer, begge med et resultat i favør av kommunene. Den første dommen er inntatt i Rt. 1999 s. 192 – den såkalte Statnettsaken. Denne

---

² I Nasset-dommen og Telenor-dommen viser Høyesterett til at man allerede i 1927 presiserte at skatteplikten også gjaldt for kraftlinjer som ikke var eid av et selskap som også eide kraftproduksjon.

dommen er bakgrunnen for at departementet i 2002 reverserer det opprinnelige vedtatte forslaget om nye verdsettelsesregler fra kraftskattereformen. Den andre dommen er datert 24. september 2015 (HR-2015-1945-A) og gjelder hva som inngår i et kraftanlegg, herunder hvor grensesnittet mellom kraftanlegg og overføringsanlegg går. I saken var verdsettelsesprinsippet for nettanleggene ikke omtvistet.

I Rt. 1999 s. 192 tar Høyesterett stilling til spørsmålet som Statnett tar opp i sin høringsuttalelse. Statnett krevde i saken en overgang til verdsettelse etter bokført verdi, med den begrunnelse at de nye tariffreglene etter liberaliseringen av kraftmarkedet bygger på disse verdiene. Høyesterett kom til at reguleringsmyndighetenes tariffregler *ikke er* egnet som verdsettelsesgrunnlag for eiendomsskatteformål. Som følge av Høyesteretts uttalelser i Statnettdommen, reverserte Finansdepartementet innføringen av de nye verdsettelsesreglene for nettanlegg.

Også etter Statnettdommen i 1999 har det vært svært få konflikter ved taksering av nettanlegg. Det innebærer at den metoden som er benyttet for beregningen av substansverdien, og som i stor grad benyttes i dag, i all hovedsak har blitt akseptert av skattyterne. Så vidt vi har kunnet bringe på det rene, finnes det med unntak av sakene mot kommunene Hol, Hjelmeland og Evje og Hornnes, hvor Statnett, verken ved Stavanger tingretts dom i 2013 eller ved samme retts dom 31. august 2015 nådde frem med sitt syn, kun to andre rettsaker om eiendomsskatt på nettanlegg. Dette er KVO-saken fra Hålogaland lagmannsrett november 2011, og SKS-saken som ble avgjort av Høyesterett 24. september 2015 (omtalt over). I begge sakene var spørsmålet om de aktuelle nettanleggene var en del av kraftanleggene. Kommunene vant frem med sitt syn om at nettanleggene var selvstendige skatteobjekt i begge sakene, og verken i KVO-saken eller i SKS-saken var det uenighet om hvordan substansverdien skulle beregnes forutsatt at anleggene var et selvstendig skatteobjekt. LVK ber departementet merke seg at Høyesterett i SKS-saken uttaler at en enstemmig rett ikke har vært i tvil om tolkningen av loven. Heller ikke lagmannsretten ga uttrykk for tvil. Også i Stavanger tingretts dom i saken mellom Statnett og kommunene Hjelmeland, Hol og Evje og Hornnes uttaler tingretten uttrykkelig at den ikke har vært i tvil om resultatet. – At Statnett og andre nettselskap er misfornøyd med de skatteregler foretakene er underlagt, er naturligvis noe annet enn at regelverket er «*uklart*».

LVK har tillit til at departementet i sitt arbeid legger vekt på rettsapparatets svar på kraftforetakenes mislykkede prosessaktiviteter.

3.2 Verdsettelsen av nettanlegg kan ikke begrenses til verdien av tomt og bygning

Det er fra blant annet Energi Norge anmodet om at kraftoverføringsnettet defineres tilsvarende som for skatteformål, jf. Lignings-ABC 2015, emnet Kraftforetak pkt. 8.4:

«Innenfor hvert nett skal alle komponentene, så som linjer, kabler, bryterfelt, koblingsanlegg og transformatorer med tilhørende bygningsmessige konstruksjoner og som til sammen utgjør de enkelte nett og er forutsetninger for dets funksjon, anses som ett driftsmiddel.»»

Energi Norge uttaler videre i sin høringsuttalelse:

«Dette stemmer for øvrig godt med at dette er produksjonsutstyr i den forstand at de tjener virksomheten (kraftleveranser) og ikke den aktuelle faste eiendommen. Vi legger til grunn at

samme prinsipp må gjelde for den varme- og strømproduserende delen og distribusjonssystemet for fjernvarmeanlegg.»

En slik avgrensning vil innebære at kun grunn og bygninger vil være gjenstand for eiendomsskatt. For kraftlinjer vil det være lite eller ingen ting som kan anses som «bygninger». For nettanlegg vil det medføre at eiendomsskattegrunnlaget bortfaller og at en i realiteten kun blir stående med en eiendomsskatt på tomt.

LVK kan ikke se at dette vil gjenspeile anleggenes objektive omsetningsverdi i henhold til eiendomsskatteoven § 8A-2.

Statnett anmoder i tillegg om at

«det presiseres at netteier ikke skal betale eiendomsskatt av grunnen som andre eier og som netteier har fått en bruksrett til å fremføre nettet over. Grunneierens disposisjonsrett over eiendommen i nettraséen er begrenset av blant annet hensynet til de sikkerhetskrav som til enhver tid stilles, men grunneier kan for øvrig fritt benytte arealet til beiteområder, dyrket mark etc.»

3.3 Tomtegrunn må inngå i netteiers eiendomsskatt – grunneier skal ikke betale eiendomsskatt for tomtegrunn beslaglagt av netteier

At tomtegrunn medregnes ved beskatning av nettanleggene bygger på en lang og fast takst- og rettspraksis. I tillegg til tomtegrunn skal også opparbeidelseskostnader inngå i taksten. Dette fremgår blant annet av Høyesteretts dom inntatt i Rt. 2007 side 149 (LKAB-dommen), jf. avsnitt 52 i dommen.

Videre har Finansdepartementet i en rekke uttalelser lagt til grunn at festeren må betale eiendomsskatten for grunnen ved stetevarige festekontrakter. Etter LVKs syn må netteiers varige rettigheter til grunnen vurderes likt som festekontrakter, og følgelig er det netteier som er debitor for eiendomsskatt på grunnen uavhengig av om selskapet er eier eller har bruksrett til den. Tilsvarende kan utledes av Hålogaland lagmannsrett dom inntatt i RG 2001 side 368 (Norsk Marmor), hvor det var spørsmål om eiendomsskatt kunne utskrives på eiendom som ikke eies av den avgiftspliktige. Lagmannsretten kom til at Norsk Marmor AS kunne pålegges eiendomsskatt for verdien av et kalkstensbrudd som ble drevet på tredjemanns eiendom.

LVK er overrasket over at Statnett i høringsuttalelsen nå ber om at eiendomsskatteplikten overføres fra selskapet til den enkelte grunneier som har fått en kraftlinje over eiendommen sin. Følger man Statnett, skal en grunneier ikke bare måtte tåle de inngrep i hans eiendom som en kraftlinje medfører, men han skal i tillegg måtte betale eiendomsskatt for den grunnen Statnett har beslaglagt!

LVK kan ikke unnlate å bemerke at dersom et slikt syn skulle gis gjennomslag, vil det sterkt påvirke kommende konsesjonsprosesser over hele landet.

3.4 Nettkapitalen er ikke egnet til å reflektere anleggets objektive omsetningsverdi

Statnett foreslår i sin høringsuttalelse at dersom forslaget i departementets høringsnotat ikke opprettholdes og det skal beregnes eiendomsskatt på kraftnettet, så bør nettkapitalen legges til grunn for

beregning av eiendomsskatten da denne etter selskapets syn reflekterer den faktiske omsetningsverdien av nettet.

Det fremgår ikke hvordan Statnett mener at nettkapitalen skal hensyntas i verdsettelsen, men etter LVKs syn er den bokførte nettkapitalen under enhver omstendighet uegnet for å finne frem til nettanleggets *objektive omsetningsverdi*. Om dette vises til Høyesteretts dom i Statnett-saken i Rt. 1999 side. 192, og til departementets eget høringsnotat fra 6. november 2002.

Nettkapitalen består av bokført verdi per 31. desember på alle selskapets nettanlegg³. Om bokført verdi som grunnlag for eiendomsskatt på nettanlegg uttalte Høyesterett i Statnett-saken:

«Etter mitt syn har imidlertid anleggets bokførte verdi liten sammenheng med dets "beskaffenhet, anvendelighet og beliggenhet", som omsetningsverdien i følge byskatteloven § 5 første ledd forutsetningsvis beror på.»

Denne vurderingen gjør seg like gjeldende i dag som i 1999. Bruk av nettkapitalen vil videre innebære at eiendomsskattegrunnlaget endres årlig som følge av investeringer, avganger, avskrivninger og nedskrivninger. Dette harmonerer dårlig med eiendomsskattesystemet med takster som regelmessig skal stå i ti år. Om dette vises også til departementets høringsnotat fra 2002 hvor det i punkt 12.2.3 gjøres slik oppsummering mht. en vurdering av å legge nettanleggenes skattemessig verdi til grunn:

«Departementet finner at innføring av skattemessig verdier som verdsettelsesgrunnlag vil medføre et stort arbeid og store kostnader for skattytere og ligningsmyndighetene. Samtidig vil det være uheldig at eiendomsskattegrunnlaget for en del overføringsanlegg som følge av nye verdsettelsesregler vil være null fordi driftsmidler i anlegget er skattemessig nedskrevet til null, dette selv om overføringsanlegget er i full drift.»

I tillegg kommer at nettkapitalen verken inkluderer anleggsbidrag eller anlegg under utføring⁴. Det er som kjent adgang til å utskrive eiendomsskatt på anlegg under bygging. Prosjektene er ofte omfattende og går over flere år før de aktiveres. Ved bruk av nettkapitalen som grunnlag for beregning av eiendomsskatt vil store verdier dermed ikke bli fanget opp til beskatning.

Til støtte for å legge nettkapitalen til grunn for eiendomsskatten, har Statnett videre fremhevet at bruk av nettkapitalen vil gi lik behandling av nettkundene i de ulike kommunene og at fastsettelsen ikke påfører kommunene og nettselskapene arbeid og omkostninger til taksering, samt at nettselskapene unngår å måtte vurdere om informasjonen kommunene krever samlet kan være underlagt taushetsplikt.

LVK har *for det første* vanskelig for å se at bruk av nettkapitalen vil gi større likebehandling av nettkundene enn dagens verdsettelse. Vi vil anta at Statnetts samlede eiendomsskattekostnader fordeles likt på nettkundene også i dag, uavhengig av eiendomsskatten i den enkelte kommune eller det enkelte nettanlegg. *For det andre* vil bruk av nettkapital også påføre arbeid, og det fremstår uklart hvordan fordelingen skal foretas innenfor den enkelte kommune og på det enkelte nettanlegg. *For det tredje* kan

³ NVE rapport 28/2015 – Utvikling i nøkkeltall for nettselskap s. 36

⁴ NVE rapport 28/2015 – Utvikling i nøkkeltall for nettselskap s. 36 og 42

hensynet til taushetsplikten ikke tillegges vekt. Samtlige som bistår ved forvaltningen av eiendomsskatten i kommunene er underlagt en taushetsplikt som er strengere enn den som gjelder etter forvaltningslovens bestemmelser.

3.5 Kommentar til Defos høringsuttalelse 1. september 2015

Defo viser i sin høringsuttalelse 1. september 2015 til en spørreundersøkelse organisasjonen har gjennomført om eiendomsskattegrunnlag for nettanlegg. Defo skriver at eiendomsskatt på nettanlegg skal være basert på omsetningsverdi, og at «[i] dag er dette tilnærmet det samme som bokført verdi/substansverdi». Videre hevder Defo at det er «stor sprik» i kommunenes eiendomsskattegrunnlag;

«Fra eiendomsskatt satt til bokført verdi, til opp mot fire ganger bokført verdi som takstgrunnlag.»

I høringsuttalelsen gir Defo feilaktig uttrykk for at gjeldende takseringsprinsipp for nettanlegg er bokførte verdier, eller at bokført verdi og substansverdi er det samme. LVK er kjent med at Defo har lagt samme uriktige utgangspunkt til grunn i sin spørreundersøkelse.

En eiendomsskattetakst basert på bokført verdi er i strid med gjeldende norsk rett. Det fremgår bl.a. av Statnett-dommen som er sitert ovenfor. Eiendomsskattetaksten skal baseres på substansverdi, som av Høyesterett er definert som teknisk nyverdi, dvs. gjenanskaffelsesverdi, med fradrag for slit, elde og eventuell utidsmessighet.

4 Kritikken om et «uoversiktlig område preget av mye skjønn og forskjellsbehandling» er uberettiget

Energi Norge uttaler i sin høringsuttalelse at «Energi Norge er positiv til departementets forslag og tror det vil bidra til å rydde opp i et uoversiktlig område preget av mye skjønn og forskjellsbehandling.»

I sin kritikk av eiendomsskattesystemet, uttaler Energi Norge videre:

«I tillegg til sprikende takster basert på betydelig innslag av skjønn, er takstene ofte på et svært overordnet nivå slik at det ikke fremgår tilstrekkelig klart hvordan taksten fremkommer. Videre oppleves klageordningen som lite tilfredsstillende med nemnder som har begrenset kompetanse på området. Som nevnt ovenfor ender enkelte saker i rettssystemet. Det framstår som et problem med eiendomsskattetaksering at det ofte er en uryddig prosess hvor taksten ikke er tilstrekkelig begrunnet. Det uryddige ved prosessen illustreres godt av den ovennevnte dommen avsagt av Stavanger tingrett 31. august 2015. Saken gjaldt nettanlegg i tre kommuner. For en av kommunene var dette tredje gang på fem år at et vedtak knyttet til de aktuelle nettanleggene ble behandlet av tingretten. Ved de to tidligere tilfellene hadde vedtaket blitt opphevet. For de tre andre kommunene var det andre gang at et vedtak knyttet til de aktuelle nettanleggene ble behandlet av tingretten. Tidligere vedtak hadde også for disse kommunene blitt opphevet.»

LVK var partshjelper til støtte for de tre saksøkte kommunene. Stavanger tingrett frifant i sin dom 31. august 2015 de tre kommunene, og Statnett fikk ikke medhold i sitt krav om at vedtakene var ugyldige. Retten uttaler at den ikke var i tvil om resultatet, det fremgår blant annet på s. 30 i dommen at «...retten særlig viser til at avgjørelsen ikke har budt på tvil i noen av sakene». Statnett ble også dømt til å betale de

samlede sakskostnader med om lag 1,6 millioner kroner. Når det gjelder de tidligere vedtakene opplyser ikke Energi Norge *hvorfor* takstene ble opphevet. Årsaken var at retten kom til at begrunnelsen ikke var tilstrekkelig utfyllende. Retten hadde ingen øvrige innvendinger til vedtakene, og LVK kan vanskelig se hvordan mangelfull begrunnelse kan karakteriseres som en «uryddig prosess» i kommunene. En hovedårsak til begrunnelsenes omfang og dybde var at både taksator og nemnder videreførte en praksis som var akseptert av Statnett i en årrekke. Metoden var heller ikke bestridt i forbindelse med Høyesterettssaken i 1999. Da Statnett ikke lenger aksepterte denne praksis, var det domstolens oppgave å prøve begrunnelsens kvalitet, uavhengig av tidligere festnet praksis.

Som nevnt ovenfor uttaler også Høyesterett i den nylig avsagte dommen om eiendomsskatt på produksjonsrelaterte nettanlegg at tolkingen av loven ikke har bydd på tvil. Heller ikke lagmannsretten var i tvil om resultatet. Det er derfor LVKs syn at skattyternes påstander om at regelverket er uklart og uoversiktlig, eller at kommunene og kommunenes advokater har en egeninteresse av uklare regler, savner saklig grunnlag. Det er skattyter, ikke kommunene, som ber rettsapparatet prøve saksanlegg uten den nødvendige rettslige forankring.

Som det fremgår av LVKs høringsuttalelse, har LVK stilt seg positiv til utarbeidelse av nasjonale retningslinjer for takseringen når denne skal bygge på substansverdi. Slike retningslinjer vil imidlertid også måtte inneholde skjønnsmessige elementer, og vil neppe gjøre behovet for skjønn i konkrete saker overflødig. Når det gjelder domstolenes prøvingsadgang er denne ikke særegen i eiendomsskattesaker, men tilsvarer den vi finner i forvaltningsretten for øvrig. LVK minner om at hvorvidt klagebehandlingen skulle legges til en instans utenfor kommunene, ble vurdert og forkastet av departementet så sent som i forbindelse med de nye saksbehandlingsreglene i 2012.

LVK har merket seg at blant annet Norwea støtter kommunene og stiller seg positive til kommunal eiendomsskatt som en ryddig form for kommunal kompensasjon. LVK er skuffet over at ikke kraftselskapene og netteierne på samme måte ser seg tjent med å opprettholde en lokal beskatningsrett som et kommunalt insentiv til nye utbygginger.

Med vennlig hilsen

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Torfinn Opheim
Leder i LVK

Stein Erik Stinessen
Sekretær - advokat (H)